

Kwartalnik transformacji przemysłu 1/2026

Spóźniony start w europejskim wyścigu

Halina Jagielska, Maciej Lipiński

Warszawa 2026

© Fundacja Instytut Reform, 2026

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Autorzy

Halina Jagielska, Maciej Lipiński

Współpraca

Monika Helak, Aleksander Śniegocki

Redakcja

Aneta Wieczerek-Krusińska

Opracowanie graficzne

Sylwia Niedaszkowska

Data publikacji

Kwiecień 2026

Rekomendowane cytowanie

Jagielska, H., Lipiński, M. (2026), *Kwartalnik transformacji przemysłu 1/2026. Spóźniony start w europejskim wyścigu*, Warszawa, Polska: Instytut Reform.

Jagielska, H., Lipiński, M. (2026), *Quarterly Monitoring of Polish Industrial Transformation 1/2026. Delayed Start in the European Race*, Warsaw, Poland: Reform Institute.

Źródło fotografii na okładce: Yaroslav Astakhov/iStock

Instytut Reform

office@ireform.eu | ul. Puławska 26/1, 02-512 Warszawa | www.ireform.eu

REFORM

Instytut Reform to niezależny think tank, którego celem jest ciągłe doskonalenie polityk publicznych w Polsce, Europie i na świecie.

Jednym z kluczowych obszarów działania Instytutu jest wsparcie transformacji energetycznej oraz ochrony klimatu.

Spis treści

O Pakcie dla polskiego przemysłu	4
1. Streszczenie.....	5
1.1 Najważniejsze wnioski	5
1.2 Ogólna ocena postępów.....	6
1.3 Aktualności Paktu	6
2. Przegląd kluczowych wydarzeń w Q1 2026.....	7
2.1 Otoczenie strategiczne i polityczne (Filar I).....	7
2.2 Instrumenty wsparcia dla przemysłu (Filary II-VI).....	8
Wsparcie finansowe.....	8
Instrumenty regulacyjne	11
2.3 Dialog z interesariuszami (Filar VI).....	12
2.4 Istotne inicjatywy na poziomie unijnym	13

O Pakcie dla polskiego przemysłu

Inicjatywa zrzesza ponad 30 organizacji. Odpowiada na narastające wyzwania dla konkurencyjności polskiego przemysłu: wysokie koszty energii, rosnącą presję globalnej konkurencji i wymogi dekarbonizacji.

Inspiracją były europejskie ramy polityki przemysłowej, w tym Deklaracja Antwerpska (2024) i Pakt dla czystego przemysłu (2025). Celem jest współpraca z rządem nad rozwiązaniami wspierającymi rozwój nowoczesnej, innowacyjnej i niskoemisyjnej gospodarki.

Siedem postulatów Paktu łączy potrzeby branż energochłonnych i sektora czystych technologii. Priorytetem jest stworzenie strategii transformacji przemysłu wraz z konkretnym planem inwestycyjnym na rzecz modernizacji zakładów.

Niniejszy dokument rozpoczyna cykl kwartalnych analiz. Oceniamy w nim tempo wdrażania siedmiu filarów Paktu ([sprawdź nasze postulaty i dołącz do Paktu](#)) – od otoczenia strategicznego (Filar I), przez wsparcie regulacyjne i finansowe (Filary II–VI), po dialog społeczny (Filar VII).

**Polskie firmy,
stowarzyszenia
i organizacje branżowe
apelują o wsparcie
krajowego przemysłu.
Dołącz do nich!**

Polski przemysł nigdy wcześniej nie mierzył się tak dużą skalą wyzwań. Transformacja ku gospodarce neutralnej klimatycznie, wsparcie unijne i nowe ramy regulacyjne mogą stać się impulsem do modernizacji i rozwoju jedynie o ile wdrożymy krajowe działania wspierające przedsiębiorstwa. Pakt dla polskiego przemysłu to lista konkretnych postulatów, o których realizację apelujemy do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego.

1. Streszczenie

1.1. Najważniejsze wnioski

Pierwszy kwartał 2026 r. nie przyniósł przełomu w żadnym z siedmiu filarów Paktu.

Strategia dla przemysłu

Pozytywnym sygnałem jest rządowa zapowiedź stworzenia strategii przemysłowej w aktualizacji KPEiK. Jest to jednak wczesna deklaracja, której nie towarzyszą konkrety.

Rekomendacje na kolejny kwartał:

- Należy pilnie dokończyć prace nad KPEiK i Strategią Rozwoju Polski 2035, aby stworzyć ramy dla opracowania strategii przemysłowej.

Wsparcie finansowe

Opiera się na instrumentach znanych już z obecnych ram finansowych (2021-2027).

Poza inicjatywą [Innovate Poland](#) brakuje zapowiedzi nowych instrumentów o odpowiedniej skali. Rozpoczęcie przez MRiT prac nad wdrażaniem CISAF może poprawić sytuację. Polska jest jednak opóźniona względem innych państw UE. Komisja Europejska zatwierdziła już stosowne mechanizmy wsparcia m.in. w [Bułgarii](#), [Francji](#), [Grecji](#) i [Niemczech](#).

Rekomendacje na kolejny kwartał:

- Należy przyspieszyć wdrożenie CISAF, by efektywnie wykorzystać kolejne inicjatywy unijne.
- Potrzebne są nowe krajowe instrumenty wsparcia inwestycyjnego oraz pomysł na wykorzystanie środków z ETS na inwestycje służące modernizacji przemysłu.

Regulacje

Widoczny jest stopniowy postęp – Dzięki [nowelizacji ustawy sieciowej](#) i [regulacjom wdrażającym obszary przyspieszonego rozwoju OZE](#) jest szansa na stopniową poprawę warunków inwestycyjnych przyspieszających transformację energetyczną. Postęp ten jest jednak zależny od jakości praktycznego wdrożenia nowych regulacji.

Rekomendacje na kolejny kwartał:

- Wskazane jest zmapowanie potrzeb regulacyjnych przemysłu i opracowanie na ich podstawie mapy drogowej systematyzującej kolejne niezbędne działania regulacyjne.
- Rozpoczęcie prac nad CISAF to dobry znak, ale udział interesariuszy w tym procesie powinien być zapewniony od początku.

Dialog

Brakuje systemowego zaangażowania się administracji w proces dialogu z przemysłem i współtworzenia z nim ram regulacyjnych i finansowych dla transformacji.

Rekomendacje na kolejny kwartał:

- Należy uruchomić ustrukturyzowany dialog z udziałem administracji publicznej i interesariuszy przemysłowych.
- Niezbędne jest proaktywne działanie interesariuszy na rzecz budowy systemowego dialogu.

1.2. Ogólna ocena postępów

Filar	Status	Prognoza/kierunek zmian
Otoczenie strategiczne (Filar I)		Zapowiedź prac nad strategią
Wsparcie finansowe: Filar II – efektywne finansowanie inwestycji w dekarbonizację Filar IV – Systemowe finansowanie infrastruktury i innowacji Filar V – Inwestycje w kapitał ludzki Filar VI – Wsparcie przemysłu wdrażającego czyste technologie		Brak istotnych inicjatyw Polski w zakresie nowego finansowania
Instrumenty regulacyjne (Filar III)		Stopniowa poprawa poszczególnych regulacji
Stały i otwarty dialog z przemysłem (Filar VII)		Brak usystematyzowanego dialogu z przemysłem

1.3. Aktualności Paktu

odbyła się konferencja Instytutu Reform, Business & Science Poland i konfederacji Lewiatan dotycząca konkurencyjności polskiej gospodarki. Rozmawiano m.in. o harmonogramie prac nad strategią przemysłową oraz dostępnych instrumentach wsparcia dekarbonizacji zakładów.

W spotkaniu uczestniczyli m.in. poseł Rafał Komarewicz, przewodniczący sejmowej Komisji Gospodarki i Rozwoju, Katarzyna Kaczkowska z przedstawicielstwa Polski przy UE, a także sygnatariusze Paktu reprezentujący stowarzyszenia branżowe i gospodarcze. Pomimo zaproszenia, zabrakło przedstawicieli kluczowych resortów m.in. Ministerstwa Finansów, Rozwoju i Technologii oraz Energii.

2. Przegląd kluczowych wydarzeń w Q1 2026

2.1. Otoczenie strategiczne i polityczne (Filar I)

- ➔ **Strategia dla przemysłu – zapowiedź, ale bez konkretów.**
Aktualizacja KPEiK zapowiada stworzenie strategii w zakresie konkurencyjności i transformacji przemysłu. Brakuje konkretnych zobowiązań co do zawartości i harmonogramu jej publikacji. Przedłożenie aKPEiK Komisji Europejskiej opóźnia się już o 21 miesięcy.
- ➔ **Opóźnienie SRP 2035 – brak wkładu do planów finansowania.**
Projekt Strategii Rozwoju Polski 2035 – przygotowany przez MFIPR – wpływa na ramy polityki przemysłowej w kolejnej dekadzie m.in. w zakresie innowacji, cyfryzacji i CCS. Jest także punktem wyjścia dla polskiego Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego 2028–2034, określającego wydatki w przyszłej perspektywie finansowej Unii Europejskiej. Projekt SRP 2035 jest już po konsultacjach publicznych, ale ich wyniki nie są jeszcze dostępne.
- ➔ **Opóźnienie PEP 2050 – brak wizji transformacji energetycznej.**
Polityka Energetyczna Polski do 2050 roku – tworzona przez Ministerstwo Energii – wyznaczy ścieżki rozwoju dla poszczególnych technologii w ramach przyszłego systemu energetycznego.

Opóźnienia w przygotowaniu strategii oznaczają brak jasnych sygnałów dotyczących kierunków inwestycyjnych dla polskich przedsiębiorstw. Doświadczenia innych państw wskazują, że warto łączyć planowanie strategiczne i finansowe.

Poniżej przedstawiamy jeden z przykładów:

France 2030 – mapa drogowa rozwoju francuskiej gospodarki

Plan France 2030 z 2021 roku to przykład strategii transformacji przemysłu, łączącej cele klimatyczne z polityką konkurencyjności oraz założenia strategiczne z konkretnymi planami finansowania. Przewiduje on łączne wsparcie w wysokości ponad 54 mld euro, w tym ok. 5,6 mld euro na dekarbonizację przemysłu ciężkiego (m.in. stal, cement) i innowacji technologicznych (np. wodór, CCS/CCU). Do końca 2024 roku zrealizowano około 5000 projektów i wydano ponad 18,5 mld euro.

France 2030 to mapa drogowa dla gospodarki, która wskazuje priorytetowe sektory i kierunki technologiczne. Zapewnia też wyraźny sygnał inwestycyjny poprzez znaczące zaangażowanie środków publicznych.

2.2. Instrumenty wsparcia dla przemysłu (Filar II oraz Filary IV-VI)

Wsparcie finansowe

- **Innovate Poland – 4 mld zł dla polskich firm technologicznych.**

24 lutego 2026 roku BGK poinformował, że finalizuje prace nad strategią inwestycyjną inicjatywy Innovate Poland (IP). Program ma wspierać 150–200 inwestycji w innowacyjne polskie przedsiębiorstwa. Jego łączny budżet to 4–8 mld zł pochodzących ze środków prywatnych.

Innovate Poland nie wprowadza bezpośrednich wymogów dotyczących redukcji emisji i zielonych technologii. Jednak kwestie transformacji energetycznej pojawiają się w podejściu operatorów inicjatywy oraz we francuskim planie Tibiego, który jest pierwowzorem dla IP.
- **WRF 2021–2027 wciąż głównym źródłem finansowania.**

Obecna perspektywa finansowa nadal oferuje szeroką pulę środków. Rośnie też presja na ich terminowe wykorzystanie. Dlatego w I kwartale 2026 roku zapowiedziano szereg inicjatyw, w tym:

  - ♦ dodatkowe nabory w ramach Ścieżki SMART (FENG) dla projektów badawczych realizowanych przez duże firmy i konsorcja (umiędzynarodowienie, szkolenia i rozwój jednostek badawczych);
  - ♦ kolejne programy Platformy STEP (rozwój technologii cyfrowych, innowacje, technologie krytyczne i zmniejszanie strategicznych zależności UE);
  - ♦ nabór w III kwartale 2026 roku wniosków o pożyczki FENG na cyfryzację i zielone inwestycje.
- **Fundusz Transformacji Energetyki – brak postępów.**

Prace nad ustawą o Funduszu Transformacji Energetyki utknęły w martwym punkcie. Otwarta pozostaje też kwestia wykorzystania środków ze sprzedaży uprawnień EU ETS. Polska jest jednym z największych odbiorców przychodów tego systemu. Jednak wciąż brakuje woli politycznej dla stworzenia mechanizmu kierowania tych środków na inwestycje w transformację.
- **Podsumowanie programu “Atom na uczelniach” – dobry przykład, mała skala.**

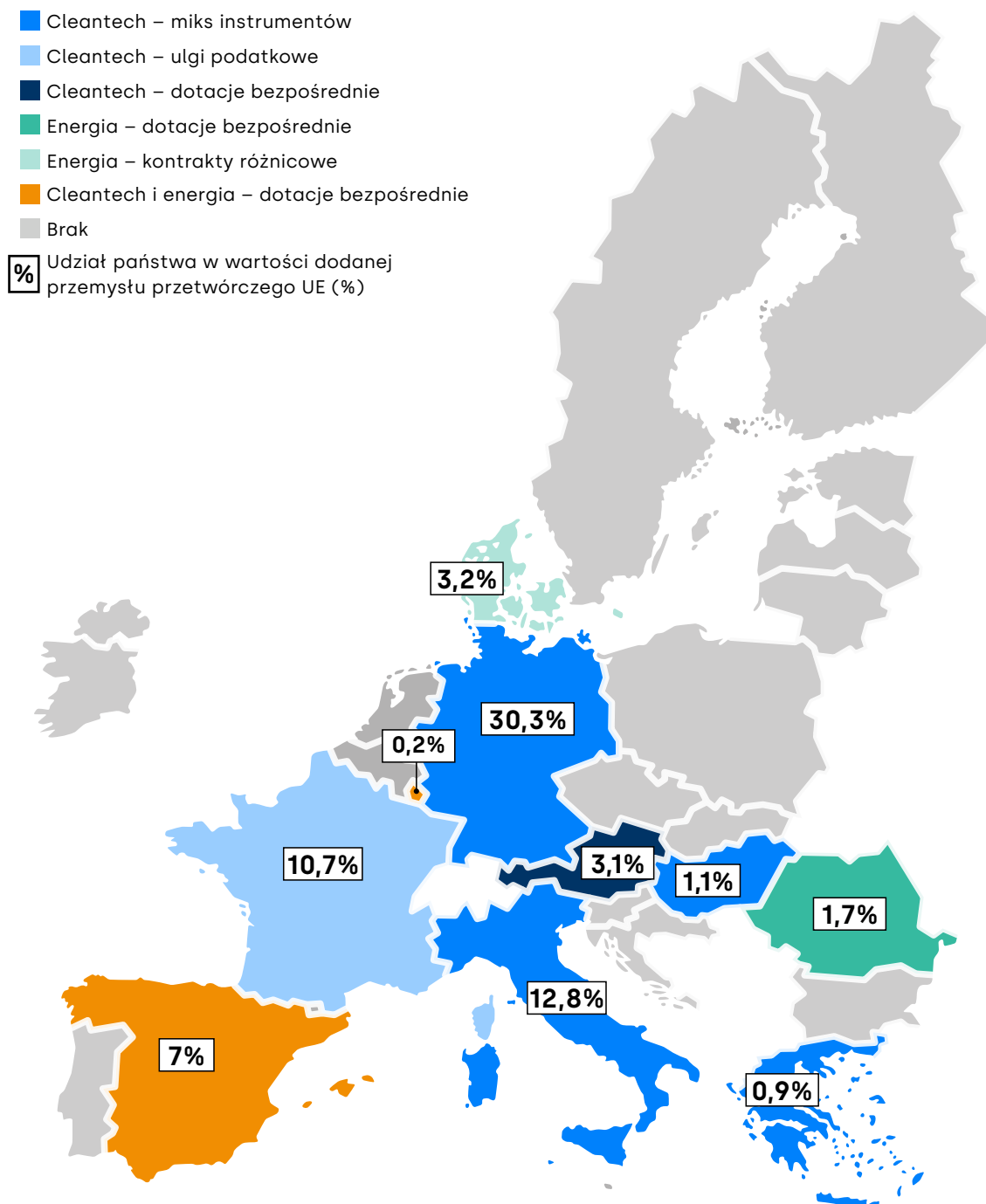
W styczniu Ministerstwo Energii podsumowało program szkolenia kadr dla energetyki jądrowej. W jego ramach zorganizowano zaawansowane staże zawodowe dla 150 studentów w 60 firmach. To przykład udanego pośrednictwa państwa we współpracy przemysłu z uczelniami. Jego skala była jednak ograniczona.
- **Rozpoczęcie prac nad CISAF – konieczne, choć spóźnione.**

Na początku grudnia 2025 roku Ministerstwo Rozwoju i Technologii rozpoczęło prace nad mechanizmami wsparcia niskoemisyjnych inwestycji w oparciu o nowe unijne ramy pomocy publicznej (CISAF). Wysiłki skupiają się na rozwiązaniach przejściowych np. planach wdrożenia mechanizmu tymczasowego obniżenia cen energii dla przemysłu energochłonnego od 2027 roku.

Wciąż brakuje postępu w tworzeniu instrumentów wspierających inwestycje.

Polska jest spóźniona we wdrażaniu CISAF. Grozi to spadkiem atrakcyjności inwestycyjnej Polski, spowolnieniem inwestycji przedsiębiorstw krajowych i odpływem nowych projektów przemysłowych do krajów UE, które już takie mechanizmy wsparcia uruchamiają.

Poniżej prezentujemy stan zaawansowania i dobre praktyki innych państw w wykorzystywaniu tego narzędzia (stan na marzec 2026):

Francja – wsparcie dużych projektów

Francja wiąże wsparcie publiczne z efektem redukcji emisji. Pomoc kieruje na duże inwestycje przemysłowe.

Schemat wsparcia:

Program „Grands Projets Industriels de Décarbonation” (oparty o CISAF) oferuje granty dla dużych instalacji, uzależniając poziom pomocy od redukcji emisji CO₂. Łączy to cele klimatyczne z konkurencyjnością przemysłu. Obejmuje szeroki zakres technologii – od elektryfikacji i CCS, przez wodór, po zmianę paliw (np. na biomasę czy paliwa odpadowe).

Przykład:

Grupa INEOS otrzymała ok. 300 mln euro wsparcia na modernizację i dekarbonizację zakładów petrochemicznych Lavera. Oczekiwana redukcja emisji to ok. 331 tys. ton CO₂ rocznie.

Wniosek dla Polski:

Francuskie podejście demonstruje, jak koncentrować wsparcie na dużych inwestycjach w energochłonnych sektorach przy jasnym powiązaniu finansowania z efektem klimatycznym.

Niemcy i Grecja – budowa krajowych łańcuchów wartości

Niemcy i Grecja wykorzystują CISAF do skalowania całych łańcuchów wartości, a nie pojedynczych inwestycji.

Schemat wsparcia:

Programy oparte o CISAF w obu krajach obowiązują do 2030 roku.

Ich celem jest rozwój mocy produkcyjnych w technologiach zeroemisyjnych.

Niemcy:

- Budżet 3 mld euro.
- Instrumenty (szeroki wachlarz) – granty, ulgi podatkowe, gwarancje, subsydjowane kredyty.

Grecja:

- Budżet - 400 mln euro
- Instrumenty - granty bezpośrednie oraz ulgi podatkowe.

Wniosek dla Polski:

Grecja i Niemcy pokazują, jak odpowiednie wdrożenie CISAF może napędzać rozwój całych sektorów i budować nowe łańcuchy wartości. Dzięki temu możliwe jest zapewnienie systemowego, a nie fragmentarycznego wsparcia dla inwestycji przemysłowych w kraju.

Instrumenty regulacyjne

- **Ustawa sieciowa (UC84) – systemowy krok w kierunku przyspieszenia inwestycji.**

Ustawa poprawia warunki przyłączy, ale nie rozwiązuje problemów współdzielenia infrastruktury.

Nowelizacja ma zwiększyć dostępność mocy przyłączeniowych i doprowadzić do odblokowania inwestycji w OZE. Wprowadza nowe typy umów i upraszcza procedury np. w zakresie cable pooling. Jednocześnie zwiększa koszty wejścia (opłaty i zabezpieczenia) oraz presję czasową (kamienie milowe). Ustawa rozszerza cable pooling i dopuszcza łączenie instalacji różnych inwestorów, ale nie tworzy mechanizmu współdzielenia przyłącza – współdzielone są instalacje, nie zdolność przyłączeniowa.

Zmiany pomagają zatem pojedynczym inwestorom, ale nie grupom podmiotów. Ogranicza to planowanie i realizację inwestycji.
- **OPRO – progres, ale bez szybkich efektów.**

Wdrażanie obszarów przyspieszonego rozwoju OZE (OPRO) postępuje, ale do jego ukończenia wciąż daleko.

W pierwszym kwartale 2026 roku trwa etap przygotowawczy, w tym opracowanie map potencjału OZE, będących podstawą do wyznaczania właściwych OPRO.

To krok w dobrym kierunku, ale dopiero faktyczne wyznaczenie OPRO pozwoli na uwzględnianie ich w planach inwestycyjnych.
- **Więcej local content – MAP mobilizuje wsparcie.**

Inicjatywa “Local content: Z Korzyściami dla Polski” Ministerstwa Aktywów Państwowych ma zwiększyć udział polskich dostawców w inwestycjach, zwłaszcza realizowanych przez spółki z udziałem Skarbu Państwa.

Instrumentami wsparcia lokalnych dostawców będą m.in.: definicja i metodologia liczenia komponentu krajowego w inwestycjach (GUS), Kodeks Dobrych Praktyk, rozliczanie zarządów w oparciu o Kluczowe wskaźniki efektywności oraz Polityka Zakupowa Państwa.

Inicjatywa MAP może poprawić sytuację lokalnych dostawców w wielu istotnych obszarach. Warunkiem jest jednak konsekwentne wdrożenie przez administrację i spółki, co wymaga aktywnego nadzoru ze strony MAP.
- **Deregulacja i usprawnianie procesów inwestycyjnych.**

W I kwartale 2026 roku opublikowano lub uchwalono także szereg innych istotnych rozwiązań legislacyjnych:

  - ♦ Projekt nowelizacji ustawy OZE (UD332) przewiduje m.in. równoległe prowadzenie procedur planistycznych i środowiskowych dla skrócenia realizacji inwestycji;
  - ♦ Projekt deregulacji ciepłownictwa (UDER92) ma zwiększyć atrakcyjność inwestycji w sektorze poprzez liberalizację rozliczeń i uproszczenie zasad zwrotu z kapitału;
  - ♦ Zmiany w planowaniu przestrzennym mają umożliwić realizację inwestycji celu publicznego mimo luk planistycznych i zmniejszyć ryzyka proceduralne;

- ♦ Od 1 stycznia 2026 r. rozporządzenie taryfowe określa nowe zasady kalkulacji współczynników udziału odbiorców w pokrywaniu kosztów systemowych dla energochłonnych odbiorców przemysłowych;
- ♦ Zmodyfikowane zasady wsparcia odbiorców energii w zakresie rozliczania pomocy publicznej dla MŚP wydłużają termin na notyfikację otrzymanej pomocy oraz znoszą sankcje za złożenie notyfikacji po terminie.

2.3. Dialog z interesariuszami (Filar VII)

- ⊗ **Brak systemowego dialogu.**

W I kwartale 2026 roku nie rozpoczęto ustrukturyzowanego dialogu o strategii przemysłowej ani o wsparciu w ramach CISAF. Taki dialog powinien rozpocząć się niezwłocznie, by dostarczyć właściwym organom niezbędnych informacji o potrzebach sektora i perspektywach interesariuszy.
- ➔ **Rewizja ETS – rozmowy z MKiŚ.**

Dialog w sprawie rewizji ETS ogranicza się do pojedynczych spotkań, ale nie ma charakteru systemowego.

11 marca odbyło się spotkanie z wiceministrem Krzysztofem Bolestą. Przemysł przedstawił postulaty dotyczące m.in.: wzmocnienia Funduszu Modernizacyjnego, utrzymania darmowych uprawnień po 2030 roku i ograniczenia spekulacji uprawnieniami. MKiŚ wyklucza odejście od systemu ETS, ale deklaruje starania o jego dostosowanie do potrzeb sektorów energochłonnych.

Tego typu wymiany stanowisk są wartościowe, jednak powinny być częstsze i nabrać bardziej usystematyzowanego charakteru w ramach formalnego dialogu.
- ➔ **EFK i redukcja obciążeń dla przedsiębiorstw – prace w MRiT.**

Konsultacje programu regulacyjnego 2026–2028 nie przyniosły jeszcze efektów systemowych.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii prowadziło równoległe dwa procesy konsultacyjne dotyczące:

  - ♦ rozporządzenia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK), konsolidującego 14 mechanizmów wsparcia innowacyjności i konkurencyjności;
  - ♦ programu regulacyjnego na lata 2026–2028, obejmującego osiem priorytetów redukcji obciążeń dla przedsiębiorców, obejmujących m.in. cyfryzację procedur i tworzenie piaskownic regulacyjnych.

Wyniki konsultacji EFK zostaną omówione 7 maja 2026 roku. Wyniki konsultacji Programu regulacyjnego nie zostały jeszcze opublikowane, ale zgłoszone w trakcie procesu zastrzeżenia – zwłaszcza dotyczące zakresu programu i jego mierników skuteczności – powinny zostać uwzględnione w dalszych pracach. Oba procesy mają istotne znaczenie dla ram funkcjonowania przemysłu, przy czym kwestia EFK ma bardziej strategiczne znaczenie.

2.4. Istotne inicjatywy na poziomie unijnym

UE kontynuuje wdrażanie Clean Industrial Deal. Działania wzmacniają przewidywalność i skalę inwestycji, choć mogą zwiększać złożoność regulacyjną:

- **Opublikowana *Clean Investment Strategy*** koncentruje się na mobilizacji kapitału prywatnego poprzez mechanizmy redukcji ryzyka oraz nowe narzędzia finansowania infrastruktury, w tym sieci. Rozwiązania te mają obniżyć koszt kapitału i przyspieszać wdrażanie czystych technologii.
- **Projekt *Industrial Accelerator Act*** zakłada przyspieszenie procedur administracyjnych (m.in. „one-stop-shop”, stosowanie milczącej zgody) oraz tworzenie rynków pionierskich dla czystych technologii, preferencje dla produkcji w UE oraz zaostrzenie wymogów dostępu inwestorów z krajów trzecich do rynku unijnego.
- **Zapowiedziany *EU Investment Booster*** ma uruchomić 30 mld euro ze sprzedaży uprawnień ETS na wsparcie dla czystych technologii. Środki będą przyznawane zgodnie z zasadą „kto pierwszy ten lepszy”, przy jednoczesnej gwarancji dostępu dla państw członkowskich o niższych dochodach, w tym dla Polski.

Rosnąca liczba inicjatyw UE realizowanych w ramach CID oraz tempo ich wdrażania zwiększają presję na polskie władze w zakresie wypracowania stanowisk negocjacyjnych. Proces ten będzie tym sprawniejszy, im bardziej spójne będzie strategiczne podejście do przemysłu oraz im precyzyjniej zostaną określone kierunki krajowej polityki przemysłowej. ■

